

Тема. Наші права – щасливе дитинство.

Мета. Ознайомити учнів з їхніми основними правами та обов'язками. Вчити відрізняти права від обов'язків, закріпити їх в пам'яті учнів. Навчати дітей вмінню захищати себе при порушенні прав дитини. Розвивати культуру дітей, акторські здібності. Виховувати дисциплінованість, повагу до законів України, товаришів.

Обладнання. Ілюстрований матеріал до теми, плакати «Знай свої права та обов'язки», «Права дітей», «Обов'язки учнів», «Світова книга прав дитини» картки для групової роботи, комп'ютер, презентація «Права дитини».

Хід уроку

I. Організаційний момент

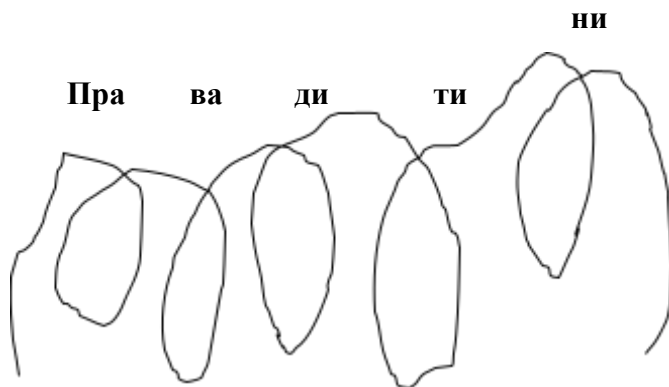
1. Гра «Передай по колу посмішку» (для досягнення згуртованості, для позитивного настрою на роботу)

Діти кожного ряду повертаються обличчям один до одного і передають посмішку. (Використання смайликів)

II. Актуалізація опорних знань.

1. Вправа « Вузлики»

- На дошці ви бачите вузлики. Сьогодні на уроці ми спробуємо розв'язати їх

- Давайте прочитаємо, що написано в ланцюжку.
- Ми говоримо: права дитини. А хто така дитина?
- (Це людина, якій ще не виповнилося 18 років)

**У неньки народилося дитя,
Дитя моє! Бог дав тобі життя,
І щоб ніхто не заподіяв шкоди
Тобі, малесенький громадянине,
Бог дав закони нашого народу.**

2. Виступ консультантів.

Хто може дати нам закони? (Наша держава)

Діти, кожна держава повинна піклуватись про своїх громадян: про чоловіків і жінок, багатих і бідних. Про людей усіх національностей. Будь-якого кольору шкіри – в тому числі про маленьких громадян. У кожній демократичній державі є Конституція, яка захищає людину, гарантує її права.

- А що таке Конституція?

Консультант 1. Конституція – Основний Закон будь – якої держави. У ній записані усі правила, з якими повинні жити люди цієї країни. І правила ці ні в якому разі не можна порушувати! За допомогою Конституції держава піклується про своїх громадян. Але в усіх малих громадян є ще своя Конституція. Вона називається «Декларація прав дитини».

Консультант 2. Декларація прав дитини дуже важливий документ, в якому визначені права дитини. Вона була проголошена 20 листопада 1957 року Генеральною Асамблеєю ООН. Цей закон повинні виконувати люди всієї нашої Землі.

Консультант 1. Загальна декларація прав людини — важливий і корисний документ. Але в ньому говориться про людей загалом — і жодного слова про дітей. Але ж діти потребують особливої уваги й захисту з боку держави.

Консультант 2. Саме тому 1989 року ООН прийняла окремий документ під назвою «Конвенція про права дитини». Конвенція — це міжнародна угода. У ній держави беруть зобов'язання дотримуватись

прав кожної дитини. І наша держава також підписалася під цим документом, а значить - пообіцяла світові піклуватися про своїх маленьких громадян.

3. Метод «Сценарно – рольова гра»

Діти, сьогодні на уроці для всіх присутніх сюрприз. Чи любите ви казки? Їх люблять і діти, і дорослі. Отже до нас на урок завітала казка. Але казка наша незвичайна, вона більш сучасна. Послухаємо наших героїв.

Буратіно: Виходить, що наша держава повинна піклуватися про своїх дітей?

Мальвіна: О, ви робите незвичайні успіхи, Буратіно! І лише одна-однісінька країна відмовилася. Це Країна Дурнів.

Буратіно: А цікаво, що це за права, які начебто я маю?

Мальвіна: Ну, ось, наприклад: «Ніхто не має права ображати іншого, принижувати його, карати». Як це робив Карабас – Барабас.

Буратіно: Ух ти! Здорово! А ще!

Мальвіна: А ще кожна дитина має право ходити до школи і вчитися безкоштовно, щоб стати грамотним, розумним і вихованим.

Буратіно: Подумаєш, а, якщо я не хочу вчитися?

Мальвіна: Значить, ви порушуєте виконання Конституції. Адже крім прав кожна дитина повинна пам'ятати про свої обов'язки. Ходити в школу, Буратіно, - це і ваш обов'язок.

Буратіно: Я так і знав! Зразу палки в колеса! Я думав, якщо мені дають права, це значить, можна робити що завгодно!

Мальвіна: Ох, який же ви негідний хлопчисько! Ви не маєте жодних здібностей до правознавства.

- Усі люди народжуються вільними і рівними, усі мають однакові достоїнства і права. Усі наділені розумом і повинні ставитись один до одного, як брати і сестри, незважаючи на колір шкіри.

Буратіно: Та це дурість якась написана! Люди не можуть народжуватись однаковими, рівними: наприклад, мій сусід, хлопчик, коли народився, важив 3 кг, а його братик – 2 з половиною...

Мальвіна: Послухай: народжуватись рівними – це не значить народжуватись однаковими на зріст і вагу або однаково сильними чи красивими. Це значить – народжуватись людьми маленькими і голими. Адже ж ніхто ще не народився на світ міністром з портфелем або генералом з пагонами!

III. Оголошення теми і мети уроку

- Сьогодні на уроці ми дізнаємось про права та обов'язки дитини, навчимося їх розрізняти. Допоможемо Буратіно розібратися, що таке права дитини та її обов'язки.

- Діти, а які права має дитина?

IV. Вивчення нового матеріалу

1.Перегляд презентації «Права дитини»

(Перед очима дітей з'являється «кущ» за відповідями дітей, на «гілках» якого – права дітей)

V. Закріплення

Хотілося дізнатися, чи добре ви знаєтесь на своїх правах і чи вмієте їх правильно реалізовувати? Давайте проведемо «Казкову правову вікторину» і на прикладі героїв відомих вам казок спробуємо роз'яснити статті Конвенції про права дитини. Кожна група отримує завдання: прочитати частини казок і сказати, які були порушені права дитини. При відповідях користуйтеся Конституцією України, якщо це потрібно. Вживайте в мовленні слова: «Я так думаю...», «Я переконаний...», «На мою думку...» тощо

1.Робота в групах.

«Казкова правова вікторина».

Є негативні ситуації, у які потрапив той чи інший казковий герой. Учні мають визначити, яке право, визначене Конвенцією про права дитини, було порушено стосовно цього героя.

Ситуація 1

Мачуха з ранку до вечора примушує Попелюшку працювати. Бідній дівчинці заборонено брати участь в іграх та забавах сестер. Яке право порушено стосовно Попелюшки?

(Право дитини на відпочинок і розваги, право брати участь у розважальних заходах, що відповідають їхньому віку.).

Ситуація 2

За часи письменника Марка Твена в Америці дружба дітей із різних соціальних пластів не схвалювалась і навіть вважалась іноді порушенням суспільної моралі. Чи має право Том Соєр товаришувати з таким хлопчиком як Гекльберрі Фін?

(Так, адже Конвенція про права дитини визнає право на свободу асоціацій та свободу мирних зібрань.)

Ситуація 3

Мауглі майже з народження жив у тваринному середовищі. Чи можна вважати, що він має рівні права зі звичайною дитиною.

(Так, Конвенція визначає, що дитиною вважається кожна людська істота, що не досягла вісімнадцяти років.)

Ситуація 4

Опiкун Гаррі Поттера перехоплює і читає листи, що надходять хлопчику зі школи чарівників Ходвасу. Яке право Гаррі порушено?

(Право на приватне життя, недоторканність житла й таємницю кореспонденції.)

Ситуація 5

Баба Яга викрадає Івасика Телесика й відносить його за тридев'ять земель у тридесяте царство. Які права дитини порушила злодійка? (Згідно з Конвенцією дитина мав право не розлучатися з батьками всупереч й бажання (окрім випадків, визначених законодавством), крім того, Конвенцією забороняється незаконне переміщення дітей і неповернення їх із-за кордону.)

Ситуація 6

У казці О. С. Пушкіна « Казка про царя Салтана» дорослими людьми був зроблений такий вчинок:

«У бочку з сином посадили, Засмолили, покотили.І пустили в Океан –

Так звелів їм цар Салтан».

- Чи мали право ці люди так чинити з царицею і дитиною?

Ми міркували так:

У Конституції в статті 27 записано: «Головне право людини – право на життя». І маленька дитина теж має право жити. А дитина могла загинути в хвилях океану.

2. Бліц-опитування

Вчитель. У кожного з нас є права, і ми повинні добре знати їх, щоб захистити себе, якщо хтось хоче нас образити.

Але слід знати не лише свої права, але й обов'язки. Прагнучи відстояти свою свободу, не утискайте свободу інших.

А як ви гадаєте, які найважливіші обов'язки мають виконувати діти?

Проведемо невеличке **бліц-опитування**, щоб з'ясувати, як ви виконуєте свої обов'язки. Підніміть руку ті,

- хто вважає, що він сумлінно виконує свій обов'язок добре навчатися,
- хто завжди дотримується правил поведінки у школі і поза школою,
- хто завжди дотримується правил дорожнього руху,
- хто дбає про своє здоров'я і щодня вранці робить фіззарядку,
- хто піклується про природу,
- хто сумлінно виконує свої хатні обов'язки.

3. Гра «Права та обов'язки»

Берегти шкільне майно

Брати участь у конкурсах, змаганнях

Дотримуватись правил дорожнього руху

Дотримуватись правил особистої гігієни

Старанно вчитися

Користуватися бібліотеками, спортзалами, обладнанням школи

Охороняти природу, пам'ятки культури

Піклуватися про життя і охорону здоров'я

Дотримуватись норм поведінки

Навчатися

VI. Підведення підсумків. Рефлексія

Чи корисна була ця виховна година?

Ситуація 1

Мачуха з ранку до вечора примушує Попелюшку працювати. Бідній дівчинці заборонено брати участь в іграх та забавках сестер. Яке право порушено стосовно Попелюшки?

Ситуація 2

За часи письменника Марка Твена в Америці дружба дітей із різних соціальних пластів не схвалювалась і навіть вважалась іноді порушенням суспільної моралі. Чи має право Том Сойєр товаришувати з таким хлопчиком як Гекльберрі Фін?

Ситуація 3

Мауглі майже з народження жив у тваринному середовищі. Чи можна вважати, що він має рівні права зі звичайною дитиною?

Ситуація 4

Опікун Гаррі Поттера перехоплює і читає листи, що надходять хлопчику зі школи чарівників Хогвартсу. Яке право Гаррі порушено?

Ситуація 5

Баба Яга викрадає Івасика Телесика й відносить його за тридев'ять земель у тридесяте царство. Які права дитини порушила злодійка?

Ситуація 6

У казці О. С. Пушкіна «Казка про царя Салтана» дорослими людьми був зроблений такий вчинок:

«У бочку з сином посадили,
Засмолили, покотили.
І пустили в Океан –
Так звелів їм цар Салтан».

Чи мали право ці люди так чинити з царицею і дитиною?